

Єднання
заради дії

fama
custom research agency

КРИВОРІЗЬКА ГРОМАДА

Дослідження локальних політик і програм:
ЯК ВПО ДОЛУЧЕНІ ДО ЖИТТЯ ГРОМАД?

ПРОФІЛЬ РЕСПОНДЕНТІВ

Заступник Криворізького міського голови.

Основна сфера діяльності — координація роботи Управління праці та соціального захисту, департаменту соціальної політики, Ради ВПО.

МІСЦЕВІ ЦІЛЬОВІ ПРОГРАМИ ТА ІНШІ НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ

За інформацією, наданою інтерв'юером, у Криворізькій громаді виявлено три місцеві цільові програми. Жодна з них не була призупинена. Фінансування програм під час воєнного стану залишилося незмінним, хоча деякі програми зазнали модифікацій. Наприклад, у Програму соціальної підтримки населення міста Кривого Рогу на 2017-2023 роки додали деякі пункти щодо ВПО.

Програм, орієнтованих суто на ВПО, у громаді немає. Також не було виявлено інших нормативно-правових актів, що стосуються переселенців. Створювати окрему програму для ВПО в місті не планують.

За словами заступника міського голови, послугами програм користується половина населення міста (330 тис мешканців).

Кількість офіційно зареєстрованих ВПО у Криворізькій громаді — 72366 осіб. За словами заступника міського голови, половина зареєстрованих ВПО скористалася послугами місцевих програм.

Про можливості програм переселенці та місцеві можуть дізнатися на сайті виконкому Криворізької міської ради та на міській гарячій лінії контакт-центру 1520.

Опис місцевих цільових програм громади, названих учасниками інтерв'ю

Назва програми/ Короткий опис	Чи діє наразі	Обсяг фінансування на 2023 рік, тис грн	Зміни в фінансуванні ¹
Програма соціальної підтримки населення міста Кривого Рогу 2017-2023 рр. Дані відсутні	Так	Дані відсутні	Без змін
Міжгалузева комплексна програма «Здоров'я нації» Дані відсутні	Так	Дані відсутні	Без змін
Програма перспективного розвитку освіти міста Кривого Рогу Дані відсутні	Так	Дані відсутні	Без змін

¹ За оцінкою інтерв'юера.

ОСОБЛИВОСТІ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ ВПО

Дискримінації в отриманні соціальних послуг серед ВПО у Криворізькій громаді, за оцінкою респондента, не виявлено. За словами заступника міського голови, переселенці можуть користуватися всіма можливостями програм, які розповсюджуються на місцевих мешканців.

” «Усі соціальні послуги, які отримують мешканці Кривого Рогу, такі самі в такому ж обсязі отримують ВПО — ні більше, ні менше. Окремо ВПО отримують, отримували і будуть отримувати також натуральну допомогу», — говорить (дослівно) заступник міського голови. ”

У Криворізькій територіальній громаді створено місця для компактного проживання ВПО у лікувальних, освітніх і релігійних закладах, закладах соціальної сфери, де переселенців безкоштовно годують. Також ВПО можуть отримати «Карту криворіжця», яка дає право на безкоштовний проїзд у громадському транспорті. При отриманні довідки ВПО переселенці можуть отримати продуктовий гуманітарний набір.

Найбільш затребуваних послуг серед ВПО учасники дослідження не назвали.

Під час дослідження перешкод в отриманні соціальних послуг ВПО майже не було виявлено.

Перешкода	Опис перешкоди
Відсутність реєстрації переселенця як ВПО у громаді	Без довідки ВПО переселенець не може отримати соціальні послуги.
Відсутність зареєстрованого місця проживання у громаді	Перешкоду не зафіксовано. Довідка ВПО прирівнює переселенця до мешканця громади.
Інфраструктурні перешкоди (головним чином — пересування містом)	Про перешкоду в інтерв'ю не йшлося.

НАЯВНІ ТА ПЕРСПЕКТИВНІ ПРАКТИКИ ВКЛЮЧЕННЯ ВПО ДО УЧАСТІ В МІСЦЕВОМУ САМОВРЯДУВАННІ

Із 2020 року в Криворізькій громаді функціонує Рада ВПО, куди входять представники органів місцевого самоврядування (департамент соціальної політики, департамент освіти, департамент сім'ї і молоді), а також представники релокованих ЗВО, молодь ВПО, представники громадських організацій (одна з них — ГО «Егіда Центр»). Частка переселенців у Раді ВПО складає 60%. Рада ВПО працює над житловим питанням для переселенців, а також над питанням інтеграції ВПО у громаду.

За ініціативи мера міста у громаді відкрито ГО «Я — Маріуполь». Під час повномасштабного вторгнення у громаді також тимчасово функціонували органи місцевого самоврядування Херсонщини.

Висновок за результатом аналізу місцевих НПА:

Громада	Криворізька
Всього проаналізовано місцевих НПА	4
Кількість НПА, які потребують змін	4
Статут	1
Кількість програм і рішень, що стосуються виключно ВПО	0
Програми соціального захисту окремих категорій громадян	2
Кількість програм і рішень, що містять заходи, спрямовані на допомогу дітям ВПО	1

Статутом територіальної громади міста Кривий Ріг, затвердженим рішенням Криворізької міської ради від 22.11.2017 [№2197](#), визначено, що територіальна громада міста – жителі, об'єднані постійним місцем проживання у межах м. Кривого Рогу. Члени територіальної громади реалізують право на участь у місцевому самоврядуванні як безпосередньо, так і через відповідні органи місцевого самоврядування. Особи, які не є членами територіальної громади, мають права та свободи й виконують ті самі обов'язки, що і члени територіальної громади, за винятком права обирати міського голову та депутатів місцевих рад, брати участь у місцевому референдумі та інших прав (чи обов'язків), реалізація яких обумовлена **місцем реєстрації особи**.

Міжгалузевою комплексною програмою «Здоров'я нації» у м. Кривому Розі на 2017-2024 роки, затвердженою рішенням міської ради від 21.12.2016 [№1185](#), не передбачено заходів, спрямованих на підтримку ВПО. У програмі також не зазначено, що скористатись її можливостями можуть внутрішньо переміщені особи.

Програмою перспективного розвитку освіти міста Кривого Рогу на 2019-2024 роки, затвердженою рішенням міської ради від 26.12.2018 [№3297](#), не передбачено заходів, спрямованих на підтримку ВПО. У програмі також не зазначено, що скористатись її можливостями можуть внутрішньо переміщені особи.

Заходи, передбачені Програмою соціального захисту окремих категорій мешканців м. Кривого Рогу на 2017-2023 роки, затвердженою рішенням міської ради від 21.12.2016 [№1182](#), спрямовані на надання соціальних послуг, пільг і допомог мешканцям територіальної громади. При цьому програмою не визначено, хто саме вважається мешканцем територіальної громади. Крім того, через відсутність у вільному доступі на офіційному сайті громади нормативно-правових актів, які регулюють механізм надання допомог, пільг, компенсацій і послуг, здійснити правову експертизу щодо доступу до них для ВПО неможливо.

Рекомендації:

1. Розмістити на офіційному сайті Криворізької міської ради Статут територіальної громади міста Кривий Ріг, затверджений рішенням Криворізької міської ради від 22.11.2017 №2197, цільові місцеві програми та нормативно-правові акти, які регулюють механізм надання допомог, пільг, компенсацій і послуг, зокрема:
 - Міжгалузеву комплексну програму «Здоров'я нації» в м. Кривому Розі на 2017-2024 роки, затверджену рішенням міської ради від 21.12.2016 №1185;
 - Програму перспективного розвитку освіти міста Кривого Рогу на 2019-2024 роки, затверджену рішенням міської ради від 26.12.2018 р. №3297;
 - Програму соціального захисту окремих категорій мешканців м. Кривого Рогу на 2017-2023 роки, затверджену рішенням міської ради від 21.12.2016 №1182.
2. З метою реалізації жителями територіальної громади міста Кривий Ріг, в тому числі внутрішньо переміщеними особами, які перебувають на обліку в територіальній громаді міста Кривий Ріг, права на безпосередню участь у місцевому самоврядуванні внести відповідні зміни до Статуту територіальної громади.
3. З метою усунення перешкод для отримання пільг і допомог окремими категоріями населення, в тому числі особами, які перебувають на обліку в територіальній громаді міста Кривий Ріг як внутрішньо переміщені особи, внести зміни до нормативно-правових актів, що визначають порядок надання пільг і допомог окремим категоріям населення територіальної громади міста Кривий Ріг.

Правове обґрунтування

Стаття 33 Конституції України. Кожному, хто на законних підставах перебуває на території України, гарантується свобода пересування, вільний вибір місця проживання.

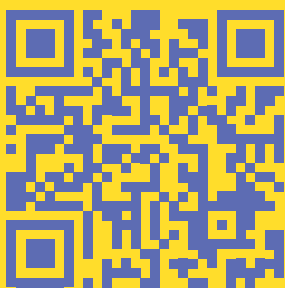
Стаття 5 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб». Довідка про взяття на облік внутрішньо переміщеної особи засвідчує місце проживання внутрішньо переміщеної особи.

Стаття 2 Закон України «Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні». Громадянам України, а також іноземцям та особам без громадянства, які на законних підставах перебувають в Україні, гарантуються свобода пересування та вільний вибір місця проживання на її території, за винятком обмежень, які встановлені цим Законом.

Стаття 3 Закону України «Про місцеве самоврядування». Громадяни України реалізують своє право на участь у місцевому самоврядуванні за належністю до відповідних територіальних громад.

Забороняється будь-яке обмеження права громадянина України брати участь у місцевому самоврядуванні, зокрема залежно від терміну проживання на відповідній території.

Запропоновані зміни також забезпечать приведення місцевих нормативно-правових актів у відповідність до положень статті 64 Закону України «Про місцеве самоврядування в Україні», а також уникнути порушення, передбаченого статтею 119 Бюджетного кодексу України.

www.yednanniazaradyii.org.ua

Це дослідження стало можливим в межах програми «Єднання заради дії», що реалізується IREX разом з Благодійним фондом «Стабілізешен суппорт сервісез» та за підтримки Державного департаменту США.